

**Oikaisuvaatimus (18) koskien kiinteistöjohtajan 14.2.2020 § 22 päätöstä /
Erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusiminen Korsosta (Kulomäen 30 päättyvää
vuokrasopimusta) / AK**

VD/9828/10.00.02.02/2019

AK/MH/JL

Esitetään oikaisuvaatimuksen hylkäämistä koskien erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimista Korsossa.

Vantaan kaupunki omistaa Korsosta Kulomäen alueelta 30 erillispientalotonttia, joiden maanvuokrasopimukset päättyvät 31.12.2023.

Kiinteistöjohtaja 14.2.2020 § 22 päätti, että nykyisen vuokrakauden päätyttyä kaupunki vuokraa tontit Kulomäen vuokraoikeuden haltijoille **kaupunginhallituksen 9.9.2019 § 20** päättämien ehdoin. Samalla kiinteistöjohtaja päätti, että Kulomäen tonttien vuokraoikeuden haltijoilla on mahdollisuus ostaa tontti itselleen käyvällä hinnalla. Ulkopuolinen arvioitsija on arvioinut Kulomäen tonttien käyvän arvon. **Kaupunginhallitus 9.9.2019 § 20** on päättänyt vuokrattujen erillispientalotonttien vuokrasopimusten uusimisen yleiset vuokrausperiaatteet, joissa muun muassa todetaan, että tontit vuokrataan käyvällä hinnalla. Kaupunginhallituksen päätöksessä on varsin kattavasti perusteltu uusia vuokrausehtoja.

Oikaisuvaatimuksen tekijät vaativat asian uudelleen käsittelyä ja päätöksen kohtuullistamista. Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että korotus kertakorotuksena on kohtuuton, jos sitä vertaa muiden kaupunkien vastaaviin korotuksiin, ja että arviot tontin pääoma-arvosta ja myyntihinnasta ovat kohtuuttomia viimeisimpään määriteltyyn tontin lunastushintaan sekä alueella toteutuneisiin kiinteistökauppoihin nähden. Alueen kunnallistekniikkaan ja viihtyvyyteen ei ole investoitu, jotta korotus olisi realistinen. Lisäksi tontin arvon nousu hankaloittaa kiinteistöjen jälleenmyyntiarvoa ja korotukset eivät ole myös vertailukelpoisia viimevuosien aikana tapahtuneisiin palkkojen ja muiden kustannusten korotuksiin.

Asunnon ostajan tulisi aina huomioida asunnon ostohinnassa asunnon sijoittuminen vuokratontille. Yleistäen, vuokratontille sijoittuvan asunnon hinnan tulisi olla selkeästi alhaisempi kuin vastaavan omistustontille sijoittuvan asunnon hinnan, koska vuokratontilla olevan asunnon hintaan ei sisälly tonttiosuutta, vaan se maksetaan vastikkeessa tai maanvuokrana kaupungille. Vuokrankorotuksilla ei pitäisi olla merkittävää vaikutusta asuntojen myyntihintoihin, mutta uusi maanvuokra hillinnee kuitenkin asuntojen hintojen nousua.

Oikaisuvaatimuksessa oli todettu, että kaupunki on saanut tonttivuokrasta nettotuloa, koska alueen katuja yms. parannustöitä ei ole alueella vuosiin tehty. Tähän voidaan sanoa, että vuokratulot eivät ole korvamerkittyjä kyseisen kaupunginosan kehittämiseen, mutta ovat yksi tulonlähde, jolla rahoitetaan kaupungin eri toimintoja ja palveluita.

Kaupungin vuokraamien pitkäaikaisten maanvuokrasopimusten ehtona ja lähtökohtana on se, että kaupunki antaa vuokraoikeuden haltijalle mahdollisuuden, tämän niin halutessa, tehdä uusi pitkäaikainen maanvuokrasopimus kohteesta, jos maankäytössä ei ole tapahtunut tai ei ole tapahtumassa muutoksia, jotka estävät aiemman sopimuksen mukaisen maankäytön. Sopimusten uusiminen merkitsee sitä, että maanvuokrien suuruus kohoaa merkittävästi verrattuna siihen maanvuokrien tasoon, jota vuonna 2023 päättyvien pientalotonttien maanvuokrasopimusten vuokraoikeuden haltijat nykyisellään maksavat.

Tonttivuokrien asettaminen merkittävästi alle sijaintia vastaavan pitkäaikaisen markkinahintatason on kiinteistölle kohdistettua tukea. Jos rajoituksettomien kiinteistöjen tonttivuokrat ovat alle markkinahintatason, alennus valuu asuntojen hintoihin: mitä alempi tonttivuokra, sitä korkeampi hinta. Lisäksi alennus kohdistuisi tulo- ja varallisuustasosta riippumatta tasaisesti kaikille vuokralaisille. Myös varakkaat, tukea tarvitsemattomat asukkaat, saisivat siten vastaavan tuen kuin pienituloiset, joka olisi käytännössä kaupungin muiden asukkaiden maksama. Kyseessä olisi myös ylimääräinen asumistuen muoto. Kansaneläkelaitos voi myöntää **perustoimeentulotukea** asumismenoihin, joihin voidaan huomioida kohtuullisen suuruisina omakotitalon välttämättömät hoitomenot, johon myös tontin vuokra luetaan. **Yleisen asumistuen** asumismenoksi ei sen sijaan tontin vuokraa hyväksytä. Yleisen asumistuen omakotitalon asumismenoksi voidaan hyväksyä lainojen (asunnon hankinta ja perusparantaminen) korkoja ja muita omakotitalon hoitomenoja (esim. vesimaksut, lämmitys). Tontinvuokralaisten **yhdenvertaisen kohtelun** varmistamiseksi maanvuokrasopimuksen päättyessä uusi maanvuokra tulee määrittää tasolle, joka vastaa nykyhinnoittelua.

Voimassa olevat vuokrasopimukset päättyvät 31.12.2023, jolloin vuokraoikeuden haltijan ja kaupungin välillä tehdään kokonaan uusi vuokrasopimus kaupungin yleisten vuokrasopimusehtojen mukaisesti. Koska kyse on uudesta vuokrasopimuksesta, vuokrasuhteessa noudatetaan uuden sopimuksen ehtoja myös vuokran määräytymisen osalta. Voimassa olevissa vuokrasopimuksissa kaupunki ei ole myöskään sitoutunut jatkamaan niitä edes soveltuvin osin entisin ehdoin. Myöskään vuokran määräytymistä ei yleisesti voida sitoa omakotitalojen hintojen kehitykseen.

Usein vuokraoikeuden haltijat kokevat sopimusten uusimiseen liittyvän maanvuokran korottumisen **kohtuuttomaksi**. Asiassa on myös hyvä huomioida, että vuokrankorotusten suuruus johtuu nykyisen vuokran pienuudesta, eikä uuden vuokratason kohtuuttomuudesta. Korotuksen suuruudella ei siten ole vaikutusta sen arvioimisessa, onko ehdotettu uusi vuokrataso kohtuuton. Uusittavien vuosikymmeniä sitten tehtyjen maanvuokrasopimusten vuokrataso on nykyhetkellä erittäin alhainen ja vuokrat monilla tonteilla ovat lähinnä nimellisiä. Edullisimmat maanvuokrat eivät edes vastaa maapohjan kiinteistöveron määrää. Kaupungin nettotulo tällaisilta vuokratonteilta on siis negatiivinen, koska tontti on vuokralla eikä omistustontti, josta maksettaisiin kiinteistövero.

Kaupunginvaltuuston hyväksymien asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaan sopimuksia uusittaessa lähtökohtana on **yhdenvertainen kohtelu**. Uusittavien sopimusten ehdot määritetään vastaavin periaattein kuin uusissa sopimuksissa. Vuokran määrittämisessä lähtökohtana on käypä hinta. Tontin pääoma-arvoon ja edelleen vuokraan vaikuttava rakennusoikeuden määrä perustuu asemakaavan mahdollistamaan rakennusoikeuteen eikä tontin pinta-alaan.

Kiinteistön omistusoikeus on pysyvä oikeus. Maanvuokraoikeus sen sijaan ei ole. Vaikka vuokratontilla sijaitseekin vuokralaisen omistamia rakennuksia, niin maanvuokralain perusteella asuntotontin vuokraoikeus on aina määräaikainen. Tältä osin maanvuokralaki turvaa maanomistajalle kuuluvia oikeuksia ja vuokra-ajan päätyttyä maanomistajalla on mahdollisuus tarkistaa tontin vuokrataso sekä sopimuksen muut ehdot tai halutessaan myös ottaa alue omaan hallintaansa ja kehittää tontin maankäyttöä.

Kaupunki on myös tarjonnut mahdollisuutta lunastaa tontin itselleen, joiden vuokrasopimus päättyy vuonna 2023. Lunastusmenettely on kaupungin tarjoama lisäetu, jonka vuokraoikeiden haltija voi halutessaan käyttää. Lunastusta koskeva hinnoittelu (tontit myydään käypään hintaan) on kaupungin maapolitiikan mukainen. Hyvä on myös tiedostaa, että kaupungin aiemmin tarjoamat lunastusmahdollisuudet ovat olleet määräaikaisia. Se, että vuokraoikeuden haltija ei ole aiemmin

reagoinut ja ryhtynyt toimenpiteisiin lunastaakseen tonttia, ei tarkoita sitä, että kaupunki ei voisi jatkossa korjata tonttien lunastushintoja käyvän hinnan ja kaupungin maapoliittisten periaatteiden mukaisiksi tai olla edes tarjoamatta lunastusmahdollisuutta. Asiassa on myös hyvä muistaa, että vuokratontit ovat kaikkien vantaalaisten omaisuutta ja vuokratontin maapohjan arvonnousu kuuluu maanomistajalle eikä vuokraoikeuden haltijalle.

Maanvuokrasopimusten uusimisen valmistelun tueksi ja tonttien rakennusoikeuden yli- tai alihinnoittelun välttämiseksi, kaupunki on hankkinut ulkopuoliselta arvioitsijalta arvion Kulomäen tonttien käyvästä arvosta. Arviolausunnon lopputulos vastaa kaupungin näkemystä Kulomäen rakennusoikeuden arvosta rakennetuilla tonteilla.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista, jonka vuoksi tehtyä päätöstä tulisi muuttaa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.5.2020 § 36

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään hylätä oikaisuvaatimus esittelyosassa esitetyin perustein.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Oikaisuvaatimus (henkilötiedot peitetty)

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

maankäyttöinsinööri Marja Hannikainen, puh. 043 825 5177,

maankäyttöinsinööri Juho Lumme, puh 043 826 9117

etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi